

nitelny. b) nejen to, text pro tuto svou jednoznačně účelovou orientaci na okamžité dobové pochopení a „využití“ budí dojem, že se skládá ze dvou částí, dvou protínajících se poloh: text + komentář k textu, který jen nějakým nedopatřením není ve formě poznámkového aparátu.

Porovnáím s Pitigrillim a shodné rysy by vůbec nevadily, ambice obou typů se ve vztahu k přijetí a dobové užítkovatelnosti neliší tak závratně, jak by mohly napovídat rozdílné dobové zvyklosti. U obou autorů jde zcela zjevně o dobové konzumentské přijetí, o trest' konverzační, tváříci se bůhvíjak hlubokomyslně, o koketování s „filozofií dějin“, „filozofií fyziologie“, hlubokomyslnými paradoxy. Zdá se mi však prese vše, a tady už jsme u rozdílů, že u staršího z autorů je tato cesta sympatičtější právě pro své přímočařejší přiznané ambice. Kundera totiž kromě této oblasti (kde je suverénně doma. to rozhodně nechci popírat) okázale chce být osobitým filozofem, interpretem doby, osudu, světa. Pod touto hlavičkou však přináší artikulovanou a zušlechtěnou trest dobové povrchní konverzace o politických osudech v posledních desetiletích, jejich svérázu a interpretaci. Nemohu autorovi upírat právo vidět dobu tak, jak je momentálním, všeobecným a požadovaným návykem, pak je ale nutno vidět záležitost v celém rozsahu a vidět tedy zatím poslední podobu „opozděné reportáže“, text těžící z napětí mezi více informovanými kulturními pracovníky a méně informovaným publikem. Nemám v úmyslu zkoumat autentičnost autorova vidění a byl by to taky řádný nesmysl, směrodatný je fakt, že výsledek budí dojem zážitků, které autorovi napovídají rezoluce, zpětná vyznání, dodatečná interpretace ex officio. Dílo už nechce podávat jen „pravdivý obraz mravů“ — to se přenechává Pitigrillimu —, ale chce být něčím daleko znamenitějším — hlubokou interpretací doby. Stane se tedy mělce hlubokomyslnou ilustrací útržků dobové ideologie a byl by div, kdyby to dopadlo jinak.

Kunderovy počáteční texty (a samozřejmě nemusím připomínat, že nejen jeho) se jistě vzrušeně recitovaly při různých davových akcích. Antiteze Směšných lásek byla retardační, „estetická“. Dávala možnost teoretizovat o stylu. Kunderova